

1985-2018 Yılları Arası Türkiye’de Basketbol Branşında Yapılan Lisansüstü Tezlerin İncelenmesi

Aydiner Attila¹

Özet

Bu çalışma 1985-2018 yılları arasında Türkiye’de basketbol branşında yapılan tezleri gözlemleyip basketbol branşında yapılacak olan çalışmalara ve bireylere ışık tutacağı düşüncesiyle gerçekleştirilmiştir. Araştırma verileri Türkiye’de basketbol branşında yapılan tezler YÖK elektronik arşiv sistemi arama kısmına basketbol anahtar kelimesi girilerek incelenmiştir. Yapılan incelemeler neticesinde 254 yüksek lisans tezi ve 50 doktora tezi olmak üzere toplam 304 çalışma bulunmuştur. Basketbol branşında yazılan tezler yıllarına, üniversitelerine, konularına, ana konularına, enstitülerine, erişim durumlarına, danışman unvanına, yazım diline ve sayfa sayılarına bakılarak değerlendirilmiştir. Verilerin toplanma ve analiz işleminde SPSS 25 programı kullanılmıştır. Araştırmada yöntem olarak doküman inceleme ve kategorik içerik analizi seçilmiştir. Analizlerin ilk aşamasında lisansüstü tezleri tanımlayıcı istatistik değerleri kullanılarak incelenmiştir. Basketbol branşıyla ilgili yapılan lisansüstü tezlerin konularına göre dağılımlarına bakıldığında yüksek lisans tezlerinin % 65,7’si ve doktora tezlerinin %66’sı “spor” konusuyla ilgili çalışmaları kapsamaktadır. Analizlerin ikinci aşamasında ise lisansüstü tezlerinin 16 farklı ana tema etrafında toplanması ve 25 ayrı bölümde değerlendirilmesi, basketbol branşının sadece bir spor branşı olmasının ötesinde çok boyutlu bir branş olduğunu ve basketbol branşının birçok alanı etkilediğini ortaya çıkarmıştır.

Anahtar Kelimeler:

Basketbol, Spor, Lisansüstü Eğitim

The Analysis of the Postgraduate Theses Written on the Field of Basketball in Turkey From 1985 to 2018

Abstract

This study was carried out with the aim of providing an insight to basketball theses and dissertations include the 1985-2018 years period for individuals and future studies in basketball field in Turkey. During this study, the keyword of basketball was searched in the search part of YÖK electronic archive system to observed to find the dissertations on basketball in Turkey between the years of 1985-2018. As a result of the researches, a total of 304 studies were found, including 254 master's theses and 50 doctoral dissertations. Theses and dissertations on basketball were evaluated by considering their years, universities, topics, main topics, institutions, access situations, the title of consultant and total pages. SPSS 25 was used for data collection and analytics. At the first phase of the analysis, the postgraduate theses categorized with the distribution by years, distribution by universities, distribution by subject and main subjects were examined. Considering the distribution of postgraduate theses about basketball branch according to their subjects, 65.7% of master's theses and 66% of doctoral dissertations cover the studies on sports. In conclusion, basketball has been gathered around 16 different main themes and 25 different departments has carried out a dissertation around these themes.

Key Words:

Basketball, Sports, Postgraduate Education

Alıntı: Attila, A. (2020). 1985-2018 yılları arası Türkiye’de basketbol branşında yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesi. *International Sport Science Student Studies*, 2(1), 60-71.

¹ İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Hareket ve Antrenman Bilimleri Ana Bilim Dalı (Doktora), İstanbul, Türkiye, E-mail: aydinerattila@hotmail.com

1. Giriş

Türkiye’de öğretim üyesi olmak için gerekli olan formel hazırlık süreci lisansüstü eğitimi kapsamaktadır. Bu eğitim çerçevesinde, öğrenciler yüksek lisans ve doktora eğitimi almaktadırlar (Aydoğan, 2000). Günümüzde üniversitelerin işlevleri, hızla değişen ve artan bilgi birikimi karşısında değişmek zorunda kalmıştır. İstenilen yüksek nitelikli insan gücü artık lisansüstü düzeyde eğitimle yetiştirilmeye başlanmıştır. Önceleri lisans mezunu olmak ayrıcalıklı sayılırken, şimdilerde yüksek lisans ya da doktora eğitimi bireye ayrıcalık sağlamaktadır (Güven ve Tunç, 2007).

Lisansüstü eğitimin en önemli amaçlarından biri olarak kamu, sanayi, vb. hizmet alanlarında işlev görebilecek nitelikli insan gücünün yetiştirilmesi gösterilebilir. Bununla birlikte, ülkenin yaşadığı sorunlara çözüm bulabilecek ve ekonomik kalkınmayı sağlayabilecek araştırmaların yapılmasının sağlanması lisansüstü eğitimin amaçları arasındadır (Aydoğan, 2000). Lisansüstü eğitimin temel amaçları “bilim/sanat üretmek ve yaymak, toplumsal sorunları doğru algılamak ve bu sorunlara çözüm önerileri geliştirmek, üst düzey insan gücünün yetiştirilmesine katkıda bulunmaktır” (Çetinkaya, 2011).

Geleneksel olarak üniversitelerden beklenen hizmetlerin başında bilim üretmek ve yaymak gelir. Üniversiteler “tez/sanat eseri” eserleri yoluyla bilim ve sanat üretimine kaynaklık ederler. Üniversitelerde lisans (bitirme ödevleri, mezuniyet tezleri şeklinde) ve lisansüstü düzeylerde (yüksek lisans ve doktora tezleri şeklinde) sunulan eğitimin bir başka yanı olarak bilimsel eserler yapılır. Bu tür eserlerde yazarlar farklı kaynaklara dayanarak sabit bir fikri (ya da tezi) savunurlar.

Elektronik ortamda üretilen ya da daha sonradan dijitalleştirilen, arşivlenen ve erişime açılan elektronik tezler, bilgisayar ve ağ teknolojileri kullanılarak hazırlanmakta, sunulmakta, onaylanmakta, dizinlenmekte, arşivlenmekte ve herkesin kullanımına açılmaktadır (Tonta ve ark., 2006). Elektronik tezlerle ilgili ilk çalışmalar 1987 yılında ABD’de Virginia Teknik Üniversitesinde başlatılmıştır. Virginia Teknik Üniversitesinin yanı sıra diğer ABD üniversitelerinde de elektronik tezlerle ilgili projeler yürütülmektedir. Örneğin, Massachusetts Teknoloji Enstitüsünde (MIT) 1879’dan bu yana yapılmış olan basılı ortamdaki yaklaşık 10.000 yüksek lisans ve doktora tezi dijital ortama aktarılmıştır (MIT, 2006).

1970’li yıllardan başlayıp 1980’lerden itibaren ivme kazanan yükseköğretime yönelik talep artarak sürmüştür (Ekinci, 2011). Lisansüstü eğitimde; lisans eğitimine göre bireye daha kapsamlı bilimsel araştırmalar yapma, karmaşık sorunları çözebilme, mesleki alanlarda uzmanlaşma, bilgi üretebilme ve sentez yapabilme yöntem ve becerisi kazandırılmaya çalışılır. Günümüzde üniversitelere öğretim elemanı yetiştirmenin dışında, endüstriyel alanlarda ve diğer çalışma alanlarında iş edinmenin bir ön koşulu olarak yüksek lisans ve doktora derecesinin de aranır hale gelmesi, lisansüstü eğitime olan ihtiyacı daha da artırmıştır. Bu ihtiyaca cevap vermek üzere lisansüstü eğitim programları ortaya çıkmıştır. Bu programlara başvuru ve kabul edilme koşulları üniversiteden üniversiteye bazı farklılıklar göstermekle birlikte hepsinde ortak olan koşul, adayların başvurdukları programın gerektirdiği bilimsel yeterliği göstermektir (Demirtaşlı, 2002).

Üniversitelerde eğitim ve öğretimi yürütülen seçmeli, alan dışı seçmeli, seçmeli uzmanlık ve uzmanlık derslerinden birisi olan basketbol ya da sepet topunun tanımına bakıldığında, elle idare edilen bir topla oynanan popüler bir takım oyunu ve spor dalı olarak literatürlerde yer almaktadır. Profesyonel basketbol, beşer kişilik iki takım, on ikişer, onar veya sekizer dakikalık dört periyottan oluşan yerden yüksekliği 3,05 metre olan ve pota adı verilen, yere paralel konumdaki bir çemberden topu geçirerek, rakibinden daha fazla sayı yapan takımın maçı kazanmasıyla sonuçlanır. Basketbol ayrıca takım sporu olmasından dolayı profesyonel basketbol dışında insanların boş zamanlarında birlikte oynayabilecekleri kapalı alan (indoor) ve açık alan (outdoor) olarak oynanabilen sporlardan biridir.

Günümüzde basketbol branşında yürütülen eğitim ve uygulamalar artmaya başlamıştır. Üniversitelerde basketbol ile ilgili dersler veya bölümler, Türkiye Basketbol Federasyonu Eğitim Kurulu’nun açmış olduğu antrenörlük kursları, seminerler, konferanslar ile yine Türkiye Basketbol Federasyonu ulusal ve uluslararası organizasyonlara ev sahipliği yapmakta, spor kulüpleri ve spor okullarında ise basketbol eğitimleri verilmektedir.

Uluslararası Basketbol Federasyonu’nun (FIBA) organizasyonlarından olan Dünya Basketbol Şampiyonaları, Avrupa Şampiyonaları, Altyapı Milli Takımlar Avrupa Şampiyonaları, Avrupa Basketbol Kadınlar Ligi sekizli finalleri ile EuroLeague Basketball Organizasyonu olan Avrupa Basketbol Erkekler Ligi dördü finallerine ülkemiz ev sahipliği yapmıştır. Çeşitli projeler kapsamında İlk ve Orta dereceli okullara kapalı spor salonları ve okul bahçelerine de saha ve pota yaptırılmaktadır. Özel kuruluşlar ise Şirketler Ligi’nde basketbol branşının da içinde olduğu birçok branşta mücadele edecek spor takımları oluşturarak çalışanlarına aktif olarak spor yapma imkânı sağlamaktadır.

Türkiye Basketbol Federasyonu ilk defa 2019 yılında Bireysel Gelişim Antrenörlüğü Sertifika Kursu açmıştır. Basketbol antrenörlerinin verdiği bireysel ve grup basketbol derslerinde de son yıllarda önemli bir artış olduğu gözlemlenmektedir. Profesyonel basketbol oyuncuları ve altyapıda oynayan basketbol oyuncu adayları ve basketbol spor okullarına giden çocuklar da bireysel gelişim antrenmanlarından yararlanmaktadır. Bu kapsamda basketbol kulüpleri ve basketbol antrenörleri yoğunlukla yaz döneminde ve sezon aralarında bireysel gelişim basketbol kampları düzenlemektedirler. Bu noktadan yola çıkarak basketbol branşında yapılan lisansüstü tezlerin ana konuları üzerinde durulduğunda yapılan çalışmaların hangi yönde olduğu sonucu belirlenmeye çalışılmıştır.

2. Yöntem

Araştırmanın bu bölümünde araştırma grubu, veri toplama aracı, ve verilerin analizine ilişkin bilgiler yer almaktadır. Araştırma kapsamındaki tezler, doküman inceleme ve kategorik içerik analizi yoluyla betimleyici ve yorumlayıcı nitelikte bir yöntem ile incelenmiştir.

2.1. Veri Toplama Süreci: Bu çalışmanın araştırma grubu, Türkiye’de 1985-2018 yılları arasında YÖK Ulusal Tez Merkezi arşivinde “basketbol” anahtar kelimesi kullanılarak yapılan aramada yer alan yüksek lisans (YL) ve doktora (DR) tezlerinden oluşmaktadır. Verilerin elde edilmesi işleminde tarama modeli kullanılmıştır. YÖK Ulusal Tez Merkezi arşivinden “basketbol” anahtar kelimesi kullanılarak araştırma yapılmıştır.

2.2. Analiz

Verilerin toplanmasında SPSS 25 programı kullanılmıştır. Basketbol branşında yapılan lisansüstü tezlerin yüzde ve frekans değerlerine ulaşmak için tanımlayıcı istatistik verileri kullanılarak tezler incelenmiştir. Analizlerin ilk aşamasında lisansüstü tezler “Basketbol” anahtar kelimesi ile yapılan arama ile tezlerin adına, yılına, düzeyine, enstitüsüne, yazım diline, erişim durumuna, danışman unvanına, üniversitesine, sayfa sayısına, bilim ve anabilim dallarına ilişkin veriler betimlenerek kategorik içerik analizi kullanılarak sınıflandırılmıştır.

3. Bulgular

Bu bölümde, 1985-2018 yılları arasında yapılan lisansüstü tezlerin incelenip değerlendirilmesi ve sınıflandırılması ile elde edilen bulgular, tablolar altında sunulmuştur.

Tablo 1.

Basketbol branşında yazılan lisansüstü tezlerin kategorilerine göre dağılımları

		N	%			N	%	
Eğitim Düzeyi	Yüksek Lisans	254	83,6	Yazım Dili	Türkçe	294	96,1	
	Doktora	50	16,4		İngilizce	12	3,9	
	Toplam	304	100		Toplam	304	100	
Enstitü	Sağlık Bilimleri	214	70,4	Danışman Unvanı	Dr. Öğr. Üyesi	145	47,7	
	Sosyal Bilimler	61	20,1		Doç. Dr.	66	21,7	
	Fen Bilimleri	6	2,0		Prof. Dr.	91	29,9	
	Eğitim Bilimleri	22	7,2		Toplam	304	100	
	Lisansüstü Eğitim	1	0,3					
	Toplam	304	100					
Erişim Durumu				Sayfa Sayıları	0- 100 ss	195	64,2	
	Erişime Açık	221	72,7		101- 150 ss	77	25,3	
	Erişime Kapalı	83	27,3		150- 200 ss	19	6,4	
	Toplam	304	100		200- 250 ss	10	3,2	
					250 ve üzeri	3	0,9	
					Toplam	304	100	

Tablo 1’de basketbol branşında yazılan lisansüstü tezlerin kategorilerine göre dağılımlarına bakıldığında, %83,6’sının yüksek lisans tezi olduğu görülürken %16,4’ünün doktora tezi olduğu görülmektedir. Lisansüstü tezlerin enstitülere göre dağılımlarına bakıldığında, %20,1’ini sosyal bilimler, %70,4’ünü sağlık bilimleri, %2’sini fen bilimleri, %7,2’sini ise eğitim bilimleri enstitüsü oluşturmaktadır. Lisansüstü tezlerinin %72,7’si erişime açık iken, %27,3’ü erişime kapalı olduğu saptanmış ayrıca yazım dilinin %93,8’i Türkçe, %6,2’sinin İngilizce dilinde yazıldığı görülmektedir. Lisansüstü tezlerin danışmanlarına bakıldığında %47,7’si Dr. Öğr. Üyesi, %21,7’si Doç. Dr., %29,9’u ise Prof. Dr., unvanına sahip olduğu görülmektedir. Tezler sayfa sayılarına göre incelendiğinde 0-100 aralığında %64,2, 101-150 aralığında %25,3, 201-250 aralığında %3,2, 250 ve üzeri %0,9 oranında olduğu görülmüştür.

Tablo 2.

Basketbol branşında yazılan tezlerin yıllara göre dağılımı

Yıl	Yüksek Lisans	Doktora	Toplam	Yıl	Yüksek Lisans	Doktora	Toplam
1985	1	0	1	2002	5	0	5
1986	0	0	0	2003	8	1	9
1987	0	0	0	2004	4	1	5
1988	1	0	1	2005	14	2	16
1989	0	0	0	2006	11	4	15
1990	0	0	0	2007	8	1	9
1991	2	1	3	2008	9	1	10
1992	2	0	2	2009	18	3	21
1993	2	1	3	2010	15	3	18
1994	3	0	3	2011	9	7	16
1995	4	2	6	2012	11	0	11
1996	2	0	2	2013	5	6	11
1997	10	0	10	2014	10	1	11
1998	5	0	5	2015	16	3	19
1999	6	1	7	2016	13	4	17
2000	7	0	7	2017	15	6	21
2001	7	0	7	2018	30	2	32
			Toplam		254	50	304

Tablo 2’de basketbol branşında yazılan lisansüstü tezlerin yıllara göre dağılımlarına bakıldığında, 1985 yılından itibaren basketbol branşında lisansüstü tezlerin yazıldığı görülmüştür. 1985 yılından 2004’e kadar yılda ortalama 3.8 çalışma yapılmış 2005 yılından 2018’e kadar ise yılda ortalama 16.2 çalışma yapılmış, 2017 ve 2018’de ise en yüksek seviyeye ulaşarak 53 çalışma yapılmıştır. Tezlerin yazıldığı yıllara bakıldığında ise 2018 yılı 32 tez ile en çok tez yazılan yıl olmuştur, 1986,1987,1989 ve 1990 yıllarında ise hiç tez yazılmamıştır. 2000 yılı ve öncesine bakıldığında en fazla sayıda çalışma 1997 yılında gerçekleştirilmiştir. 2000 yılı sonrasında bakıldığında ise en fazla çalışmanın 2018 yılına ait olduğu en az çalışmanın ise 2002 ve 2004 yıllarında gerçekleştirildiği görülmüştür.

Tablo 3.

Basketbol branşında yazılan yüksek lisans tezlerinin üniversitelere göre dağılımı

Üniversite	N	%	Üniversite	N	%
Abant İzzet Baysal Üniversitesi	4	1,6	Hasan Kalyoncu Üniversitesi	1	0,4
Afyon Kocatepe Üniversitesi	2	0,8	Hitit Üniversitesi	1	0,4
Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi	1	0,4	İstanbul Gelişim Üniversitesi	5	2,0
Akdeniz Üniversitesi	3	1,2	İstanbul Medipol Üniversitesi	1	0,4
Anadolu Üniversitesi	3	1,2	İstanbul Teknik Üniversitesi	1	0,4
Ankara Üniversitesi	7	2,8	İstanbul Ticaret Üniversitesi	1	0,4
Ankara Yıldırım Beyazıt Üni.	1	0,4	İstanbul Üniversitesi	2	0,8
Atatürk Üniversitesi	3	1,2	İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa	1	0,4
Avrasya Üniversitesi	1	0,4	Kadir Has Üniversitesi	1	0,4
Aydın Adnan Menderes Üni.	1	0,4	Kahramanmaraş Sütçü İmam Üni.	1	0,4
Bahçeşehir Üniversitesi	4	1,6	Karadeniz Teknik Üniversitesi	4	1,6
Balıkesir Üniversitesi	3	1,2	Kırıkkale Üniversitesi	1	0,4
Bartın Üniversitesi	1	0,4	Kocaeli Üniversitesi	2	0,8
Çanakkale Onsekiz Mart Üni.	1	0,4	Marmara Üniversitesi	16	6,3

Tablo 3. (Devam)

Basketbol branşında yazılan yüksek lisans tezlerinin üniversitelere göre dağılımı

Üniversite	N	%	Üniversite	N	%
Çankaya Üniversitesi	1	0,4	Mersin Üniversitesi	3	1,2
Celal Bayar Üniversitesi	3	1,2	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	1	0,4
Çukurova Üniversitesi	8	3,1	Muğla Üniversitesi	4	1,6
Cumhuriyet Üniversitesi	1	0,4	Niğde Üniversitesi	11	4,3
Dicle Üniversitesi	3	1,2	Ondokuz Mayıs Üniversitesi	5	2,0
Dokuz Eylül Üniversitesi	3	1,2	Orta Doğu Teknik Üniversitesi	6	2,4
Dumlupınar Üniversitesi	9	3,5	Pamukkale Üniversitesi	1	0,4
Düzce Üniversitesi	3	1,2	Sabancı Üniversitesi	1	0,4
Ege Üniversitesi	9	3,5	Sakarya Üniversitesi	6	2,4
Erciyes Üniversitesi	1	0,4	Selçuk Üniversitesi	15	5,9
Eskişehir Osmangazi Üniversitesi	1	0,4	Süleyman Demirel Üniversitesi	2	0,8
Fırat Üniversitesi	5	2,0	Trakya Üniversitesi	5	2,0
Gazi Üniversitesi	40	15,7	Uludağ Üniversitesi	3	1,2
Gaziantep Üniversitesi	2	0,8	Yeditepe Üniversitesi	2	0,8
Gedik Üniversitesi	2	0,8	Yıldız Teknik Üniversitesi	1	0,4
Hacettepe Üniversitesi	14	5,5	Yüzüncü Yıl Üniversitesi	3	1,2
Haliç Üniversitesi	5	2,0	Zonguldak Karaelmas Üni.	1	0,4
Harran Üniversitesi	1	0,4	Toplam	254	100,0

Not: Üni.: Üniversitesi

Tablo 3’te basketbol branşında yazılan yüksek lisans tezlerinin üniversitelere göre dağılımlarına bakıldığında, ilk sırayı Gazi Üniversitesi %15,7 ile alırken, Marmara Üniversitesi %6,3, Selçuk Üniversitesi %5,9, Hacettepe Üniversitesi ise %5,5 ile bu alanda en çok tez yazılan üniversiteler olmuşlardır. Ayrıca 63 farklı üniversitede basketbol branşında yüksek lisans tezi yazılmıştır.

Tablo 4.

Basketbol branşında yazılan doktora tezlerinin üniversitelere göre dağılımı

Üniversite	N	%	Üniversite	N	%
Abant İzzet Baysal Üniversitesi	5	10,0	Kocaeli Üniversitesi	2	4,0
Anadolu Üniversitesi	2	4,0	Marmara Üniversitesi	7	14,0
Ankara Üniversitesi	3	6,0	Mersin Üniversitesi	1	2,0
Atatürk Üniversitesi	1	2,0	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	1	2,0
Çukurova Üniversitesi	1	2,0	Ondokuz Mayıs Üniversitesi	1	2,0
Ege Üniversitesi	1	2,0	Orta Doğu Teknik Üniversitesi	2	4,0
Erciyes Üniversitesi	1	2,0	Selçuk Üniversitesi	2	2,0
Gazi Üniversitesi	14	28,0	Trakya Üniversitesi	2	2,0
Hacettepe Üniversitesi	5	10,0	Yüzüncü Yıl Üniversitesi	2	2,0
			Toplam	50	100,0

Tablo 4’te basketbol branşında yazılan doktora tezlerinin üniversitelere göre dağılımlarına bakıldığında, ilk sırayı Gazi Üniversitesi %28,0 ile alırken, ikinci sırada Marmara Üniversitesi %14., üçüncü sırayı Abant İzzet Baysal Üniversitesi %10,0 ve Hacettepe Üniversitesi %10,0 ile paylaşmaktadır. Ayrıca 18 farklı üniversitede basketbol branşında doktora tezi yazılmıştır.

Tablo 5.

Basketbol branşında yazılan yüksek lisans tezlerinin konulara göre dağılımı

Konular	N	%	Konular	N	%
Anatomi, Spor	2	0,8	Morfoloji	1	0,4
Antropoloji, Spor	1	0,4	Psikoloji, Sosyoloji, Spor	1	0,4
Beslenme ve Diyetetik	4	1,6	Psikoloji, Spor	6	2,4
Beslenme ve Diyetetik, Spor	1	0,4	Psikoloji, Spor, İstatistik	1	0,4
Bilgisayar Mühendisliği, Bilimleri-Bilgisayar ve Kontrol	1	0,4	Reklamcılık, İşletme	1	0,4
Biyokimya, Spor	2	0,8	Reklamcılık, Spor	1	0,4
Eğitim ve Öğretim	4	1,6	Sağlık Eğitimi	1	0,4
Eğitim ve Öğretim, Sosyoloji, Spor	1	0,4	Sağlık Eğitimi, Spor	1	0,4
Eğitim ve Öğretim, Spor	10	3,9	Spor	167	65,7
Ekonomi, Spor, Turizm	1	0,4	Spor, İletişim Bilimleri	1	0,4
Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon	7	2,8	Spor, İstatistik	1	0,4

Tablo 5. (Devam)

Basketbol branşında yazılan yüksek lisans tezlerinin konulara göre dağılımı

Konular	N	%	Konular	N	%
Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon, Spor	1	0,4	Spor, İstatistik, İşletme	1	0,4
Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon, Spor	5	2,0	Spor, İşletme	3	1,2
Fizyoloji	2	0,8	Spor, Tarih	1	0,4
Fizyoloji, Spor	8	3,1	Hematoloji, Spor	1	0,4
Fizyoterapi ve Rehabilitasyon	5	2,0	Hukuk, Spor	1	0,4
Fizyoterapi ve Rehabilitasyon, Nöroloji, Spor	1	0,4	İstatistik	2	0,8
Fizyoterapi ve Rehabilitasyon, Spor	3	1,2	İşletme	1	0,4
Halkla İlişkiler, Spor, İletişim Bilimleri	1	0,4	Kamu Yönetimi, Spor	1	0,4
Halkla İlişkiler, Spor, İşletme	1	0,4	Toplam	254	100,0

Tablo 5’te basketbol branşında yazılan yüksek lisans tezlerinin konularına göre dağılımına bakıldığında, %65,7’si spor ile ilgili, %3,9’u eğitim ve öğretim, spor %3,1’i fizyoloji, spor %2,4’ü ise psikoloji, spor alanında yazılmıştır.

Tablo 6.

Basketbol branşında yazılan doktora tezlerinin konulara göre dağılımı

Konular	N	%	Konular	N	%
Anatomi	1	2,0	Fizyoloji, Spor	1	2,0
Besin Hijyeni ve Teknolojisi	1	2,0	Fizyoterapi ve Rehabilitasyon	2	4,0
Dış Hekimliği	1	2,0	Psikoloji, Spor	3	6,0
Eğitim ve Öğretim, Spor	2	4,0	Spor	33	66,0
Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon	3	6,0	Spor, Turizm	1	2,0
Fizyoloji, Sağlık Eğitimi, Spor	1	2,0	Spor, İşletme	1	2,0
			Toplam	50	100,0

Tablo 6’da basketbol branşında yazılan doktora tezlerinin konulara göre dağılımına bakıldığında, %66’ısı spor ile ilgili, %4’ü eğitim ve öğretim, spor, %6’sı fiziksel tıp ve rehabilitasyon, %6’sı ise psikoloji, spor, alanında yazılmıştır. Anatomi, Besin Hijyeni ve Teknolojisi, Dış Hekimliği, ‘Fizyoloji, Sağlık Eğitimi, Spor’, ‘Fizyoloji, Spor’, ‘Spor, Turizm’, ‘Spor, İşletme’ konularında ise sadece 1’er doktora tezi bulunmaktadır. Basketbol ile ilgili 12 farklı konuda doktora tezi yazılmıştır.

Tablo 7.

Basketbol branşında yazılan tezlerin ana temalarının konulara göre dağılımı

ANA TEMA	Konular																	Toplam							
	Anatomi	Antropoloji	Besin Hijyeni ve T.	Bes. ve Diyetetik	Bilgisayar Müh.	Biyokimya	Eğitim ve Öğretim	Ekonomi	Dış Hekimliği	Fiz. Terapi ve R.	Fizyoloji	Halkla İlişkiler	Hematoloji	Hukuk	İstatistik	İşletme	Kamu Yönetimi		Morfoloji	Nöroloji	Ortopedi ve Trav.	Psikoloji	Reklamçılık	Sağlık Eğitimi	Spor
Basketbol sakatlıklarının incelenmesi										2	1									1			1	8	13
Basketbolda Altyapı						2																		6	8
Antropometrik ve fizyolojik ölçümler	1	1	1	1	2			1	5	2								1						55	70
Basketbolda kuvvet gelişimi										1	1													10	12
Basketbolda beslenme				2							1													4	7
Basketbol branşının diğer spor branşları ile karşılaştırılması					3				1	2									1	2			14	24	
Basketbolda maç analizi ve değerlendirme															2								3	5	
Basketbolda hareket analizi																							3	3	

Tablo 7. (Devam)

Basketbol branşında yazılan tezlerin ana temalarının konulara göre dağılımı

ANA TEMA	Konular																								
	Anatomi	Antropoloji	Besin Hijyeni ve Bes. ve	Bilgisayar Müh.	Biyokimya	Eğitim ve	Ekonomi	Dış Hekimliği	Fiz. Terapi ve R.	Fizyoloji	Halkla İlişkiler	Hematoloji	Hukuk	İstatistik	İşletme	Kamu Yönetimi	Morfoloji	Nöroloji	Ortopedi ve	Psikoloji	Reklamcılık	Sağlık Eğitimi	Spor	Turizm	Toplam
Basketbol antrenörlerinin sorunları / nitelikleri					1																		5		6
Basketbol branşında psiko-sosyal çalışmalar	1				5															7			22		35
Tekerlekli sandalye basketbolu					1			12	1														8		22
Spor Yönetimi												1			1	1							6	1	10
Spor Pazarlaması /Sponsorluğu/ Gönüllüleri						1				2										2			10		15
Basketbolda performans değerlendirme			2		3			6	4		1		1							1	1		43		62
Basketbolda yetenek seçimi ve ilkeleri				1																					1
Basketbol hakemleri sorunları / nitelikleri					2															1			6		9
DİĞER																							2		2
TOPLAM	3	1	1	5	1	2	17	1	1	27	12	2	1	1	3	1	1	1	1	1	1	1	1	1	304

Not: Besin Hijyeni ve T.: Besin Hijyeni ve Teknikleri, Bes. ve Diyetetik.: Beslenme ve Diyetetik, Bilgisayar Müh.: Bilgisayar Mühendisliği, Fiz. Terapi ve R.: Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon, Ortopedi ve Trav.: Ortopedi ve Travmatoloji.

Tablo 7’de basketbol branşında yazılan tezlerin ana temalarının konulara göre dağılımının çoğunluğuna bakıldığında, 205’i spor, 27’si fiziksel tıp ve rehabilitasyon, 17’si eğitim ve öğretim, 12’si fizyoloji ve 11’i Psikoloji sırası ile yer almaktadır. Spor konusu ile gerçekleştirilen tezlerin 55’ini “antropometrik ve fizyolojik ölçümler” oluştururken 43’ünü “basketbolda performans değerlendirme” oluşturmaktadır. “Fiziksel tıp ve rehabilitasyon” konusunda yazılan lisansüstü tezlerin 12’si “tekerlekli sandalye basketbolu” oluştururken 6’sını “basketbolda performans değerlendirme” oluşturmaktadır. “Eğitim ve öğretim” konusunda yazılan lisansüstü tezlerin 5’ini “basketbol branşında psiko-sosyal çalışmalar” oluşturmaktadır. Fizyoloji konusunda yazılan tezlerin 4’ü “basketbolda performans değerlendirme” ana temasına göre yazıldığı ortaya çıkmaktadır. “Basketbolda yetenek seçimi ve ilkeleri” konusunda ise yapılmış olan sadece 1 çalışma bulunmaktadır.

4. Tartışma ve Sonuç

Bu çalışmada, basketbol branşında yazılmış mevcut tezlerin ana konularının belirlenmesinde araştırmacıların hangi konular üzerinde yoğunlaştığını ortaya koymak amaçlanmıştır. Araştırma bulgularına dayanarak tezlerde çalışılan araştırma konularının genel durumu üzerinden, alandaki yönelimin hangi doğrultuda seyrettiğini tartışmak hedeflenmiştir. Araştırma sürecinde, yöntem olarak YÖK Tez tarama merkezinde dijital ortamda yayınlanan erişime açık ve kapalı durumda bulunan yüksek lisans ve doktora tezleri, ana konuları ve ana temaları etrafında gruplandırılarak değerlendirilmiştir. Yapılan değerlendirmelerin sonuçları tablolar halinde açıklanarak verilmiştir. Basketbol branşında 33 yıllık süreçte yazılan lisansüstü tezlerin envanteri oluşturulmuştur. Basketbol branşında yapılan tezlerin 50’si doktora, 254’ü ise yüksek lisans tezidir. Basketbol branşında hazırlanan tezlerin 214’ü (%70,4) Sağlık Bilimleri Enstitüsüne, 61’i (%20,1) Sosyal Bilimler Enstitüsüne, 22’si (%7,2) “Eğitim Bilimleri Enstitüsüne”, 6’sı (%2) Fen Bilimleri Enstitüsüne ve 1’i

(%0,3) Lisansüstü Eğitim Enstitüsü’ne paralel şekilde yapılmıştır. Basketbol konusunda yazılan lisansüstü tezlerin 33 yıllık süre zarfında artış gösterdiği gözlemlenmektedir. Yapılan tezlerin ana konuları incelendiğinde 200’ü spor bilimi, 12’si eğitim ve öğretim ile spor, 9’u fizyoloji ile spor ve 9’unun psikoloji ile spor alanlarında çalışmalar olduğu görülmektedir. Oyuncu yaralanmalarının analizi ve tespit edilmesi, basketbol branşı için gerekli olan fiziksel uygunluk şartlarının tespiti ve basketbolda performans değerlendirme konularında ise çok sayıda tez çalışması bulunmaktadır.

Çalışmanın bulguları ışığında, araştırmaların konularına ve ana temalarına bakıldığında, spor konusunu kapsayan çalışmaların devam eden bir baskınlığı olduğu söylenebilir. Araştırma kapsamındaki tezlerin ana temalarına bakıldığında, antropometrik ve fizyolojik ölçümler ile basketbolda performans değerlendirme ana temaları bütün ana temaların içerisinde toplamda %43,4 lük bir oranda yer almaktadır. Bu da yapılan tezlerdeki eğilimin bu ana temalar kapsamında yapıldığını ortaya çıkarmaktadır. Spor konusunda yapılan çalışmalar incelendiğinde, antropometrik ve fizyolojik ölçümler, basketbolda performans değerlendirme konuları, araştırma kapsamındaki tezlerin %47,8 ini kapsayarak, baskın bir şekilde yer almaktadır.

Genel olarak “Spor Bilimi”, “Antrenman Bilimi” veya “Antrenörlük Bilimi” gibi uygulamalı bilimler; teorinin uygulamaya aktarımı ile ilgilenirler (Açıkada, 2018). Lisansüstü tezlerde gerçekleştirilen araştırma yöntemlerine göre bu durum bazı farklılıklar gösterebilir. Örneğin 6-8 hafta süren bir antrenman sonucunda elde edilen verilere göre bir tez yazılabilir. Bu yöntemin izlenerek yapıldığı tez için uygulama sonuçlarının teorik bilgiye dönüştürülmesi sonucu yazılmış bir tez denebilir. Ancak 6-8 haftalık antrenmanın yaptırılabilmesi için de teorik bilgiye ihtiyaç vardır. Buradan yola çıkarak yapılan yüksek lisans ve doktora tezleri için teorinin uygulamaya aktarımı (Bunker ve Thorpe, 1986) sonucu ortaya çıktığını söylemek mümkün olabilir.

Basketbol branşı haricinde tenis, masa tenisi, yüzme gibi bazı spor branşlarının yer aldığı Lisansüstü tezlerin incelenmesi ile yapılan çalışmalar da bulunmaktadır (Kuter ve Öztürk, 2012; Çifçi, 2015; Büyükerğün, 2020). Spor branşlarını veya konularını kapsayan Lisansüstü Tezlerin taranması yöntemi ile yapılan çalışmalar, literatüre bakıldığında dört farklı şekilde gerçekleştirilmiştir. Bunlar; anahtar kelimelerin kullanılarak yapıldığı araştırmalar (Güney, 2011; Kuter ve Öztürk, 2012; Ayar ve Koç, 2018; Büyükerğün, 2020), kategorik içerik analizi (Çiftçi, 2015; Atalay, 2018; Elmas ve ark., 2018; Elmas ve ark., 2019; Biricik, 2020; Büyükerğün, 2020), belge inceleme (Kuter ve Öztürk, 2012; Çiftçi, 2015; Elmas ve ark., 2018; Elmas ve ark., 2019; Biricik, 2020) olarak gerçekleştirilmiştir. Spor Bilimlerinde Yüksek Lisans ve Doktora Tezlerinin İncelenmesi dışında Spor Bilimlerine yönelik yapılmış olan makalelerin (Yavuz ve ark., 2018) ve Spor Kongrelerinde sunulan bildirilerin incelenmesine yönelik yapılmış olan çalışmalar da bulunmaktadır (Bal ve Pepe, 2016).

Ülkemiz bulunduğu jeopolitik konum, tarihi zenginlikleri, doğal güzellikleri ve iklim koşulları ile yaz ve kış turizmi için uygun şartlara sahip bir ülke konumundadır. Konularına göre yapılan tez çalışmalarına bakıldığında turizm konusunda sadece 1 çalışmanın yapılmış olması yine bu konuda daha fazla çalışma yapılmasının gereğini göstermektedir. Rekreatif amaçlı tatil turizmi dışında spor turizmi de ülkemizde önemli ölçüde gelişmektedir. İstanbul’da oynanan Futbol Şampiyonlar Ligi maçları, WTA kapsamında düzenlenen tenis turnuvaları, EuroLeague Basketball Organizasyonu tarafından ülkemize verilen Final Four müsabakaları ve FIBA Organizasyonlarından olan Basketbol Erkekler Dünya Şampiyonası, Basketbol Avrupa Şampiyonaları yine Türkiye’de yer almış organizasyonlar olarak karşımıza çıkmaktadır. Bunun yanında Ulusal ve Uluslararası birçok kulüp takımının ve milli takımların Türkiye’de yaptıkları kamplar, hazırlık turnuvaları ve hazırlık maçları için Türkiye’ye seyahat etmeleri de yine spor turizmine katkısı olan faaliyetler olarak yer almaktadır. Ülkemizin mevcut sportif imkânları ve projeleri ile geçmiş dönemde 2020 Olimpiyat Oyunları’na aday olan ülkeler arasında yer alması yine ülkemizin sportif açıdan önemli bir turizm merkezi olabileceğinin göstergelerinden biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Spor turizminin gelişmesi ve büyümesi için daha fazla tanıtıcı reklam yapmak ve ülkemizin önde gelen başarılı sporcularını da bu tanıtıcı reklamlarda oynatmak da yine çözüm önerilerinden biri olarak görülebilir (Bayçu ve Meriç, 2019). Spor turizmi ile ilgili durum tespiti yapmak ve daha detaylı çözüm önerileri sunmak da yine bilim insanları ve araştırmacıların görevleri arasında yer almalıdır.

Spor Pazarlaması üzerine yapılan araştırmaların genellikle spor konusunda olduğu görülmüştür. Ayrıca Fiziksel Tıp ve Rehabilitasyon alanında Tekerlekli sandalye basketbolu oyuncularının sosyal, psikoloji ve sağlık durumlarının araştırma konuları olarak değerlendirildiği görülmektedir.

Günümüzde şirketlerin bütçelerinin büyük bir bölümünü pazarlamaya ayırdığı düşünüldüğünde spor pazarlamasının bir sektör haline dönüştüğü ve bu alan ile ilgili çalışmaların artarak devam etmesi kaçınılmaz bir durum olduğu görülmektedir. Basketbolun eğitim ve öğretim konusu üzerine yapılan çalışmalar incelendiğinde daha çok basketbol branşında psiko-sosyal çalışmalar, basketbolda performans değerlendirme, basketbol branşının bazı değişkenler açısından diğer spor branşları ile karşılaştırılması, basketbolda altyapı incelemeleri, basketbol hakemlerinin ve antrenörlerinin sorunları / nitelikleri / incelenmesi ana temaları üzerine tezler yazılmıştır.

Basketbol branşında fiziksel özelliklerin yanı sıra zihinsel özelliklerin de önemi antrenman ve müsabakalarda görülmektedir. Basketbol branşında psiko-sosyal çalışmalar ana temasında zihinsel durumun performansı etkileme durumu ile ilgili yapılacak çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır. Sporcuların memnuniyet, moral ve motivasyon durumlarını gösteren parametrelerin sporcuların gerçek maç performanslarını etkileme durumu ile ilgili yapılacak olan çalışmalar sporcu, antrenör, öğretmen ve yöneticilere ışık tutacak nitelikte olacağı düşünülebilir. Ayrıca Pandemi sürecinde daha fazla kullanılan Uzaktan Eğitim modülleri ve “Zoom”, “Google Meet” gibi uygulamalar üzerinden Spor Kulübü ve Spor Okulu Antrenörlerinin sporcularını gözetleyerek çalışmalarını ve interaktif bilgi paylaşımını sağlayan “Webinar” lar gibi faaliyetlerde artış gözlenmiştir (Chick ve ark., 2020; Favale ve ark., 2020; Huang ve ark., 2020; Taylor ve ark., 2020;). Dijital Eğitimin basketbol eğitiminde kullanılması ile ilgili çalışmalara da bu anlamda yer verilmesi gerekmektedir. Günümüzde de ayrıca “Masterclass” ve “eCoachBasketball” gibi uygulamalar da eğitim videoları yayınlayan içerikler oluşturmaktadır.

Çalışılan lisansüstü tezlere ana temalarına göre bakıldığında basketbolda maç analizi ve değerlendirme konusunda çok az sayıda çalışma yapıldığı görülmektedir. Gelişen teknoloji ile birlikte özellikle maç analizi ve değerlendirmesi alanında istihdam alanları ortaya çıkmıştır. Spor Kulüpleri organizasyonları bünyesinde maç analizi programlarını kullanabilen ve yorumlayabilen Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu veya Spor Bilimleri Fakültesi mezunlarını çalıştırmaktadır. Birçok NBA (Amerikan Ulusal Basketbol Ligi) Takımının Baş antrenörlerinin de yine video koordinatörlüğünden başlayarak Baş antrenörlüğe kadar yükseldiğini söyleyebiliriz (Sun Sentinel, 2013). Hareket analizi konusunu içeren sadece 3 çalışmanın olması da bu konudaki açığın bir göstergesidir. Hareket analizi ile yapılan 2K Sports firmasının satış ve pazarlamasını yaptığı basketbol video oyunlarının yanı sıra NEX Team Inc. Firmasının satış ve pazarlamasını yaptığı HomeCourt Uygulaması, sensör olmadan çalışan basketbolda şut ile ilgili topun elden çıkma hızını, elden çıkış açısını, şut attıktan sonra topun çembere doğru gidiş anındaki yerden yüksekliğini ve şut hızını ölçen telefon uygulaması (Lee ve ark., 2019) da artık hayatımızda yer almaktadır. Basketbol gibi içerisinde çok fazla teknik elementin olduğu bir branşta hareket sistemlerinin bilinmesinin önemi bu konuda daha fazla çalışma yapılmasının gerektiği söylenebilir. Ayrıca her sene Türkiye’de bulunan Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulları veya Spor Bilimleri Fakülteleri’nin Antrenörlük Eğitimi Bölümü Basketbol Uzmanlık sınıflarından mezun olan öğrenciler, Türkiye Basketbol Federasyonu’nun açmış olduğu kurslarda antrenörlük belgesi almaya hak kazanan ve yurtdışından alınan basketbol antrenörlük belgelerinin Türkiye’de karşılığı gelen antrenörlük kademesi ile denkliği bulunan çok sayıda basketbol antrenörü göz önüne alındığında ‘basketbol antrenörlerinin sorunları/nitelikleri’ konularında az sayıda çalışma olduğu göze çarpmaktadır. Türkiye’deki basketbol kulübü sayısı, basketbol liglerinin sayısı ve lisanslı basketbolcu sayısı ile lisanssız olarak basketbol spor okullarında basketbol oynayan 8-18 yaş arası çocukların sayısına bakıldığında ‘basketbolda altyapı’ konulu 6 tezin olması da yine bu alanda açık olduğunu göstermektedir. Üniversitelerin Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu veya Spor Bilimleri Fakültelerinin bölümlerinde ‘Sporda Yetenek Seçimi ve İlkeleri’ adı altında okutulan dersin ‘Basketbolda yetenek seçimi ve ilkeleri’ ana teması altında yapılmış olan tez sayısının 1’de kalması bu ana tema ile ilgili daha fazla çalışma yapılmasının gerektiğini göstermektedir. Yapılacak olan bu araştırmalar sonucunda basketbola yetenekli olan

sporcuların belirlenmesi için okullarda ve spor kulüplerinde taramalar yapılarak bazı norm değerlerin oluşturulması ile ilgili çalışmalar yapılabilir. Şemşek ve ark. (2004) ise bu çalışmaya benzer şekilde “Türkiye’de basketbol yüksek lisans ve doktora çalışmaları” isimli bir kitap yazmışlardır. Günümüzde gelişen teknoloji ile birlikte son yıllarda önemi hayli artan yapay zekâ teknolojisi kullanılarak yapılan bir teze rastlanmamıştır. Yapay zekanın kullanımı ile özellikle ‘istatistik’ konusunda ve ‘basketbolda maç analizi ve değerlendirme’ ana temasıyla ilgili çalışmalar yapılabilir. Bu çalışmanın, lisansüstü öğrencilerine, akademisyenlere, basketbol antrenörlerine, basketbol oyuncularına, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu ve Spor Bilimleri Fakülteleri’nde öğrenim gören üniversite öğrencileri ile basketbol ile ilgili çalışma yapmayı düşünen akademisyenlerin faydalanabileceği bir kaynak olacağı düşüncesindeyim.

Kaynakça

- Atalay, A. (2018). Research models used in doctoral theses on sport management in Turkey: A content analysis. <https://dx.doi.org/10.13189/ujer.2018.060317>
- Ayar, H., & Koç, M. C. (2018). 1980-2018 Yılları arası Türkiye’de rekreasyon alanında yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesi. *Sportif Bakış: Spor ve Eğitim Bilimleri Dergisi*, 96-107.
- Aydoğan, İ. (2000). Öğretim üyelerinin lisansüstü eğitim konusunda görüşleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 6(23), 411-430.
- Bal, H., & Pepe, K. (2016). The analysis of the papers presented at International Sport Sciences Congresses in Turkey organized by the society of sport sciences in terms of content analysis. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 10(3), 443-452.
- Bayçu, S., & Meriç, D. (2019). Sosyal medyada ünlü kullanımı: “Nusr-Et Steakhouse”. *Erciyes İletişim Dergisi*, 6(2), 1209-1228. <https://doi.org/10.17680/erciyesiletisim.526792>
- Benligiray, S. (2009). Türkiye’de insan kaynakları yönetimi alanında yapılan lisansüstü tezler ve bu tezlerde incelenen temaların analizi: 1983-2008 dönemi. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İİBF Dergisi*, 4(1), 167-197.
- Büyükgün, A. (2020). 1990-2018 Yılları arası Türkiye’de tenis branşında yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesi. *Spor Eğitim Dergisi*, 4(1), 20-29.
- Chick, R. C., Clifton, G. T., Peace, K. M., Propper, B. W., Hale, D. F., Alseidi, A. A., & Vreeland, T. J. (2020). Using technology to maintain the education of residents during the COVID-19 pandemic. *Journal of Surgical Education*. <https://doi.org/10.1016/j.jsurg.2020.03.018>
- Çetinkaya, G. (2011). Türkiye’de rekreasyon alanında yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesi; 1985-2010 Dönemi. *Sport Sciences*, 6(1), 13-24.
- Çifçi, Ç. (2015). 2004–2014 yılı içinde uluslararası alanlarda yapılmış yüzme branşı ile ilgili akademik çalışmaların incelenmesi. *İstanbul Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 5(1), 35-61.
- Demirtaşlı, N. Ç. (2002). Lisansüstü eğitim programlarına girişte lisansüstü eğitimi giriş sınavı (LES) sonucunun ve diğer ölçütlerin kullanımına ilişkin bir tarama. *Ankara University, Journal of Faculty of Educational Sciences*, 35(1-2). https://doi.org/10.1501/Egifak_0000000064
- Ekinci, C. E. (2011). Bazı sosyoekonomik etmenlerin Türkiye’de yükseköğretime katılım üzerindeki etkileri. *Eğitim ve Bilim*, 36(160).
- Elmas, S., Açıkgöz, S., & Aşçı, F. H. (2018). Sporda sosyal alanlarda yapılan lisansüstü tezlerde araştırma paradigmalarının incelenmesi. *Spor Bilimleri Dergisi*, 29(2), 53-66. <https://doi.org/10.17644/sbd.309203>
- Elmas, S., Elmas, A. G., & Aşçı, F. H. (2019). Sporda sosyal alanlar makalelerinin araştırma yaklaşımlarının incelenmesi. *Spor Bilimleri Dergisi*, 30(1), 39-52. <https://doi.org/10.17644/sbd.372204>
- Favale, T., Soro, F., Trevisan, M., Drago, I., & Mellia, M. (2020). Campus traffic and e-learning during COVID-19 Pandemic. *Computer Networks*, 107290. <https://doi.org/10.1016/j.comnet.2020.107290>
- Huang, R. H., Liu, D. J., Tlili, A., Yang, J. F., & Wang, H. H. (2020). Handbook on facilitating flexible learning during educational disruption: The Chinese experience in maintaining undisturbed learning in COVID-19 outbreak. *Beijing: Smart Learning Institute of Beijing Normal University*.
- Kuter, F. Ö., & Öztürk, Y. (2012). Türkiye’de raket sporları alanında yapılan lisansüstü tezlerin incelenmesi. *Sport Sciences*, 7(2), 46-58.
- Lee, K. F., Lam, T. Y., Chan, W. H., Zhang, Q., Sung, O. L., & Chan, M. H. (2019). *U.S. Patent No. 10,489,656*. Washington, DC: U.S. Patent and Trademark Office.
- Massachusetts Institute of Technology. (2006). Open course ware. Retrieved February 3, 2020, from <https://ocw.mit.edu/index.htm>
- Massachusetts Institute of Technology (2006). Theses. Retrieved February 3, 2020, from <https://dspace.mit.edu/handle/1721.1/7582>
- Sun Sentinel (2013, May 30). Photos: 6 Video coordinators who rose to coach NBA teams. Retrieved March 22, 2020, from <https://www.sun-sentinel.com/sports/sfl-nba-video-coordinators-who-became-head-coach-photos-photogallery.html>

- Şemşek, Ö., Melekoğlu, T., & Sevim, O. (2004). Türkiye de basketbol yüksek lisans ve doktora çalışmaları. Türkiye Basketbol Federasyonu (1st ed.). Türkiye Basketbol Federasyonu.
- Taylor, D., Grant, J., Hamdy, H., Grant, L., Marei, H., & Venkatramana, M. (2020). Transformation to learning from a distance. *MedEdPublish*, 9. <https://doi.org/10.15694/mep.2020.000076.1>
- Tonta, Y., Küçük, M.E., Al, U., Alır, G., Ertürk, K. L., Olcay, N. E., & Ünal, Y. (2006). Hacettepe Üniversitesi elektronik tez projesi: Yüksek lisans, doktora ve sanatta yeterlik tezlerinin dijitalleştirilmesi ve tam metinlerinin İnternet aracılığıyla erişime açılması.
- Tunç, B., & Güven, İ. (2007). Lisansüstü öğretim öğrencilerinin akademik sorunları (Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü örneği). *Milli Eğitim Dergisi*, 173, 157-172.
- Yavuz, Y., Mirzeoğlu, N., & Kaymakçı, Y. (2018). Türkiye’de spor yönetimi alanında yapılan akademik çalışmaların analizi. *Journal of Global Sport and Education Research*, 1(1), 47-63.

ENGLISH EXTENDED SUMMARY

Introduction: The formal preparatory process needed to become a faculty member is a comprehensive graduate training in Turkey. These education conditions are for undergraduate and doctorate education (Aydoğan, 2000). The training of qualified manpower can be demonstrated according to function usage. Meanwhile, it requires researches that can provide economic development and is among the objectives of postgraduate education (Aydoğan, 2000). The main objectives of postgraduate education are “to produce and spread science/art, to perceive social problems correctly and to develop solutions for these problems, to raise senior manpower” (Çetinkaya, 2011). Traditionally, producing and spreading science comes first among the services expected from universities. Universities are the source of science and art production through “thesis/artwork” works. Scientific works are made in universities as a different aspect of the education offered at undergraduate (graduation assignments, graduation theses) and postgraduate levels (in the form of master theses and doctoral dissertations). In such works, the authors defend a fixed idea (or thesis) based on different sources. “Electronic theses”, which are produced electronically or later digitized, archived, and opened to access, are prepared, presented, approved, indexed, archived, and made available to everyone (Tonta ve ark., 2006) using computer and network technologies. The first studies on electronic theses were initiated at Virginia Technical University in the USA in 1987. In addition to Virginia Technical University, projects related to electronic theses are being carried out. For example, approximately 10,000 master's and doctoral theses in the printed media that have been made since 1879 at the Massachusetts Institute of Technology (MIT) have been digitized (MIT, 2006). **Method:** Theses within the scope of the research were examined through a descriptive and interpretive method through document analysis and categorical content analysis. In this research, between the years 1985-2018 in the archives of the National Thesis Center "basketball" in the call using keywords graduate (M.Sc.) and doctorate (DR.) constitute theses in Turkey. The scanning model was used in the process of obtaining the data. The research was conducted using the keyword “basketball” from the archive of the YÖK National Thesis Center. In the search made with the keyword, data related to the name, year, level, institute, spelling language, access status, advisor title, university, number of pages, science, and departments were collected. SPSS 25 program was used to collect the data. In the first stage of analysis, the postgraduate theses categorized with the distribution by years, distribution by universities, distribution by subject and main subjects were examined. **Results:** An inventory of postgraduate theses conducted in the field of basketball for 33 years has been created. 50 of these theses are doctoral and 254 are master's theses. Theses prepared, 214 (70.4%) to the "Institute of Health Sciences", 61 (20.1%) to the "Institute of Social Sciences", 22 (7.2%) to the "Institute of Educational Sciences", 6 (2%) to the "Natural and Applied Sciences", 1 (0.3%) to the Graduate School. It is observed that postgraduate theses on basketball have increased over the 33-year period. When the main topics of the theses are examined, it is seen that most of them are studies in the fields of (200) sports science, (12) education and training, sports, (9) physiology, sports, and (9) psychology and sports. There are many master theses and doctoral dissertations on the analysis and determination of player injuries, determination of the physical fitness conditions required for the basketball, and performance evaluation in basketball. **Conclusion:** It can be said that there is an ongoing predominance of studies covering the subject of sports when looking at the subjects and main themes of the research. Considering the main themes of the theses within the scope of the research, anthropometric and physiological measurements, and the main themes of performance evaluation in basketball are included in all main themes with a total of 43.4%. This reveals that the trend in the theses is made within the scope of these main themes. When studies on sports are examined, anthropometric and physiological measurements, basketball performance assessment topics, are included in a dominant way, covering 47.8% of theses within the scope of the research. Today, with the developing technology, no thesis has been encountered using artificial intelligence technology, which has increased in importance in recent years. Studies can be conducted on the use of artificial intelligence, especially on 'statistics' and the main theme of 'match analysis and evaluation in basketball'.